

TÜRK DİL KURUMU
Genel Merkez Kurulu
Tutulgası

Başkan vekili ve Genel Sekreter vekili: Hasan Reşit Tankut

Üyeler : Besim Atalay, Ali Canip Yöntem, Refet Ülgen, Naim Hazım Onat.
İbrahim Necmi Dilmen hasta, Ahmet Cevat Emre ve İsmail Müştak
Mayakon İstanbulda olduklarından gelememişler, Başkan Saffet
Arıkan bulunamamıştır.

G Ü İ D E M

- 1.- Geçen 25.12.1936 - 5/36 tarih ve sayılı bir toplantı tutulgası ile
30.12.1936 - 6/36 tarih ve sayılı bir kararnamenin okunup onanması.
- 2.- Hatay muvaffakiyeti münasebetiyle Kurum adına Ulu Önder Atatürk'e
sunulan telgrafın okunması.
- 3.- İbrahim Necmi Dilmenin hastalığı sebebiyle Lenguistik - Etimoloji
Kolbaşısının Genel Sekreterlik işine bakması.
- 4.- Genel Sekreterliğinin İstanbulda yaptığı maruzat ve aldığı buyuruklar.
- 5.- Hastalığı esnasında Bayan Haleye verilen izin.
- 6.- Başuzmanlığın dilergeleri.
- 7.- Gelen kağıtlar:
 - a) Sir Denison Ross'un mektubu.
 - b) Kitap parası hakkında Vaşington B.Elçiliğimiz mektubu.
 - c) " " " Paris B. Elçiliğimiz mektubu.

- 8.- Kitap işleri.
- 9.- Lûgat - Filoloji Kolbaşısının önergesi.
- 10.- Saymanlığın teklifleri:

- a) Uzman H.F.Kvergiçin durumu.
- b) Genel Sekreterliğin İstanbul masrafları.
- c) Bir takım Mucemülbüdan ile birer takım arapça sarf ve nahiv cümlesinden (kitaplar) satın alınması.
- d) Saymanlık için alınan kasa ve dolap.
- e) Kütüphanede raflar yaptırılması.
- f) Derleme Yaruzmanı Şakir Ülkütaşır H.

Kararlar

- 1.- 25.12.1936 - 5/36 tarih ve sayılı toplantı tutulgasının okunup olduğu gibi onanmasına ve görülen lüzum üzerine yapılıp imzalanmış olan 30.12.1936 -6/36 tarih ve sayılı kararnamenin de tastikine ve bu tutulgaya ilâvesine, ve Âli Canip Yöntemin yaptığı teklif üzerine bundan böyle, toplantılarda Büro Şefinin de hazır bulunarak müzakere sırasında kararların esas hatlarını kayıt ve tespit etmesine karar verildi.
- 2.- Hatay muvaffakiyeti sebebiyle, Kurum adına Genel Sekreterlik tarafından Ulu Önder Atatürk'e çekilen telgraf okunarak hükümet Reisine de tebrik telgrafı çekilmesine karar verildi.
- 3.- İbrahim Necmi Dilmenin hastalığı müddetince Genel Sekreterlik vazifesinin Lenguistik - Etimoloji Kolbaşısı Hasan Reşit Tankut tarafından idare edilmesi münasip ve yerinde görüldü, kendisi tarafından da kabul edildi.
- 4.- Genel Sekreter Vekili Hasan Reşit Tankutun Kurum işlerinin durumu ve gidişi hakkında İstanbula giderek Ulu Öndere yaptığı maruzat yerinde görüldü. Atatürk'ün buyrukları ve Kurum çalışmaları hakkında lütfen gösterdikleri memnuniyet sevinçle dinlendi.

Kudatku-bilik basım işi tekrar konuşularak Fergana ve Mısır nusshalarının faksimilesinin yapılması için şimdiden tertibat alınması, bir taraftan da Reşit Rahmetî ve Cafer Oğlu Ahmet tarafından yapılmakta olan Türkçeye nakil işinin bu işle beraber yürütülmesi ve her iki netice muvafık çıktığı takdirde bastırılması;

Ve Terim işlerinin tespit edilen esas içinde yürümekte olması uygun görüldü.

Yakut Lûgatının Türkçeye çevrilmesinde yanlışlıklar ve ifade bozuklukları olduğu ve bu şekilde basılması arzu olunmayacağı Naim Hazım Onat tarafından söylenmesi üzerine; Genel Sekreterlik izahında: mütahassıslara bu ciheti tetkik ettirdiğini, ilk altı fasikülde yalnız çabukluk düşünülerek süratle tercüme edilmesi yüzünden bu gibi hatalar bulunduğunu diğerlerindeki hatalar ise lehçe farkından ibaret ve biraz da atlamalar olduğunu, kitabın yeniden tetkiki ve bu noksanların tamamen giderilmesi için tertibat alındığını, neticenin yavaş yürümekle beraber muvaffakiyetli olacağını söyledi. Hey'etce bu çalışma tarzı ve gösterilen hurufat ve basım şekli uygun görüldü.

Radlof Lûgatının Doktor Klayn tarafından yapılmakta olan tercümesi işi mütercimmin sözüne rağmen pek yavaş yürüdüğü görüldüğünden bu ay içinde bu hâle son verilerek işin kendisinden alınması için Genel Sekreterliğe yetke verildi.

5.- Hastalığı esnasında, daktilo Bayan Hale Hepoerin 10.1.1937 tarihine kadar bir buçuk aylık raporunun kabulü ve tedavisine müsaade edilmiş olması uygun görüldü.

6.- Baş Uzmanlığın iki dilergesi okundu:

a) Pekarskinin Yakut Lûgatının, çizilen çalışma programına göre basıma hazırlanması işinde üç ay çalışacak dokuz muvakkat memura Baş Uzmanın gösterdiği lüzum üzerine Ali Canip Yöntem, mevcut kadro ile işlerin idaresi imkânının düşünülmesini öne

sürmüştür. Müzakere sonunda, idareli davranmak suretiyle ve münasip ücretlerle işin çevrilmesine gereken memurların alınması için Genel Sekreterliğe yetke verilmiştir.

- b) Baş Uzmanın ikinci dilergesinde, çevirmen Hamdi Toker ve Cihangir Cantüreye yapılmasını istediği zam karşısında Ali Canip Yöntem müstenkif kalmış ve diğer Üyeler 1.12.1937 den bağlamak üzere aylıklarına onar lira zam yapılmasına kabul etmişlerdir. Refet Ülgenin teklifi üzerine maaş zamlarının bir usule ve nizama bağlanması ve bu işe bütçe müzakeresi sırasında bir karar verilmesi uygun görülmüştür.

- 7.- Sir Denison Ross'dan gelen 9.1.1937 tarihli mektup ve yazılan karşılık o'undu ve: Yayınlarımızın fransızca, almanca, ingilizceye çevrilerek yabancı dil bilginlerine gönderilmesi ve bu işin, asli vazifelerinden olmak itibarıyla mevcut teşkilatımızla idare edilmesi yerinde görüldü. ancak teşkilatımızın kifayetsizliğinde dışarıdan çalıştırılacak çevirmenler ve bunlara yaptırılacak tercümeler ve verilmesi gerekli para işi ileride kestirilmek üzere şimdilik ehillerinin bir listesi Genel Sekreterliğe hazırlanıp Genel Merkez Kuruluna teklif edilmesi kararlaştırıldı.

Vaşington Büyük Elçiliğimizden gelen 10.11.1936 tarihli mektupta yazılı olduğu üzere ısmarlanıp gelen (The Cosmic Forces of Ku)adlı beş ciltlik dört takım kitabın parası ödenmesine;

ve yine Paris Büyük Elçiliğimiz 28.11.1936 tarihli mektubunda yazılı olduğu üzere ısmarladığımız Michel Homnorat'nın (La Tour de Babel et la langue primitive de la terre) adlı eserin bedeli gönderilmesine karar verildi.

- 8.- İlişik ve 13 sıra numaralı kitapların ısmarlanmasına ve geldiğinde bedelleri ödenmesine karar verildi.

9.- Lûgat - Filoloji Kol başkanlığının önergesi okunarak Yurtis Emre Divanının Abdülbakî tarafından geniş ölçüde taranması ve bu işe (100 - yüz)lira ücret tahsis edilmesi yerinde görüldü.

10.- Saymanlığın teklifleri dinlendi:

- a) 1.10.1936 tarih 3/36 sayılı karar ile (şimdilik yılbaşına kadar sürmek üzere muvakkat olarak 150 - yüz elli lira aylık ücretle ikinci Aşama Uzmanlığa atanmış kaydıyle) kadroya alınmış olan H.F.Kvergiç'in İkinci Kânun 1937 aylığının da ödenmesi ve hastalığı dolayısıyla gideceği Viyanadan tekrar döndüğü takdirde durumunun yeniden tetkiki;
- b) Kurum işinde İstanbula gidip gelmiş olan Genel Sekreter Vekili Hasan Reşit Tankut'un gidiş geliş tren yatak ücreti ile otomobil masrafı tutarı (18.42 - on sekiz lira kırk iki kuruş)un kendisine ödenmesi;
- c) Bir takım mucemülbülden ile birer takım arapça sarf ve nahiv cümlesinden (kitaplar) satın alınması;
- d) Saymanlık için satın alınan Mibner marka küçük kasa bedeli (195 - yüz doksan beş lira) ile, ^{gelik} bir dolap bedeli (85 - seksen beş lira)nın ödenmesi;
- e) Kütüphanede raflar yaptırılması;
- f) Kurum binası içinde Saymanlık odasında dil kavgası yapan Derleme Yar Uzmanı Şakir Ülkütaşır'a Derleme Kolbaşılığınca ihtarda bulunulması ve tekerrürü halinde cezalandırılması kabul edildi.

Gündemde başkaca konuşulacak iş kalmadığından toplantıya son verildi.

Başkan

Genel Sekreter adına

Sayman

H. Reşit Tankut

[Signature]

Üye

Üye

Üye

[Signature]

[Signature]

Üye

Üye

Üye

[Signature]

27/1/1936 - Handwritten Title - 6

- ✓ 1. The Hittite Empire
- × 2. Kucemul Südan
- ✓ 3. L'indo-Aryen du Veda aux temps Modernes
4. Die Sprachliche Stellung des Sumerischen
- ✓ 5. Atlas des Völkerunde
- ✓ 6. Die Deutsche Volkskunde
7. Entwurf einer vergl. Gramm der Altaischen Sprachen nebst einem vergl. Wörterbuch.
8. A.Lang. Mythes, cultes et religions
9. " " The Making of religion
10. D. Saurat Histoire des Religions
11. C.Clémén Les Religions du monde
12. Söderblöm Histoire des Religions
13. T.Guiraud Mythologie Générale
14. L.Henry Les Origines de la religion
15. S.Reinach Cultes, mythes et religions
16. R.H.Lewis Primitive religion
17. Jespersen Man, kind Nation and Individual
18. J.Gersleben Hochzeit der Menschheit

H.A.

- 1. The Hittite Empire
- 2. Mucemul Bıldan
- 3. L'indo-Aryen du Veda aux temps Modernes
- 4. Die Sprachliche Stellung des Sumerischen
- 5. Atlas des Völkerunde
- 6. Die Deutsche Volkskunde
- 7. Entwurf einer vergl. Gramm der Altaischen Sprachen nebst einem vergl. Wörterbuch.
- 8. A.Lang. Mythes, cultes et religions
- 9. " " The Making of religion
- 10. D. Saurat Histoire des Religions
- 11. C.Clémen Les Religions du monde
- 12. Söderblöm Histoire des Religions
- 13. T.Guiraud Mythologie Générale
- 14. L.Henry Les Origines de la religion
- 15. S.Reinach Cultes, mythes et religions
- 16. R.H.Lewie Primitive religion
- 17. Jespersen Man_kind Nation and Individual
- 18. J.Gorsleben Hoch-zeit der Menschheit

M. J.